

ZAŁĄCZNIK NR 4

WYMAGANIA EDUKACYJNE NIEZBĘDNE DO UZYSKANIA POSZCZEGÓLNYCH ŚRODROCZNYCH I ROCZNYCH OCEN Z JĘZYKA POLSKIEGO W KLASIE VII c

OCENĘ CELUJĄCĄ

otrzymuje uczeń, który opanował pełen zakres wiadomości określany programem nauczania dla kl. VII (spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą) oraz:

Kształcenie literackie i kulturowe:

- twórczo rozwiązuje problemy i zagadnienia z literatury oraz gramatyki,
- rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności,
- samodzielnie rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania,
- jego wypowiedzi ustne i pisemne są bezbłędne oraz cechują się dojrzałością myślenia, a temat, na który uczeń się wypowiada, jest wyczerpująco przez niego zrealizowany,
- prawidłowo ocenia i wartościuje problemy, zjawiska, dotyczące literatury, kultury oraz języka,
- bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach literackich, recytatorskich, teatralnych w szkole i poza nią,
- potrafi krytycznie ustosunkować się do literackiej, językowej i kulturowej rzeczywistości,
- umie odnaleźć korelacje między czytany tekstem a współczesnością,
- potrafi odwołać się do kontekstu historyczno-literackiego,
- z łatwością omawia środki stylistyczne, podając powód lub skutek ich zastosowania,
- podejmuje dyskusje, w której używa logicznych i zgodnych z rzeczywistością sądów,
- w swoich wypowiedziach odwołuje się do poznanych wcześniej tekstów,
- posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem,
- odznacza się samodzielnością i dojrzałością sądów,

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO
w Szkole Podstawowej im. Tadeusza Kościuszki we Mstowie

- wzorowo wykonuje zadania dodatkowe,
- współpracuje w zespole, często odgrywając rolę lidera,
- otrzymuje maksymalną liczbę punktów za prace pisemne.

Nauka o języku, tworzenie wypowiedzi, samokształcenie:

- posiada wszystkie umiejętności przewidziane programem kl. VII.

OCENĘ BARDZO DOBRĄ

otrzymuje uczeń, który opanował pełen lub prawie pełen zakres wiadomości określany programem nauczania dla kl. VII (spełnia wymagania na ocenę dobrą) oraz:

Kształcenie literackie i kulturowe:

- uczeń wykazuje szczegółową znajomość treści przeczytanych lektur,
- zna cechy i budowę dramatu: akt, scena, tekst główny i poboczny, monolog, dialog,
- samodzielnie potrafi wyjaśnić i wskazać w tekście: neologizm, inwokacja, symbol, alegoria, pytanie retoryczne, ironia,
- definiuje i rozróżnia gatunki literackie: nowela, opowiadanie, mit, przypowieść, fraszka, tren, pieśń, ballada,
- definiuje i rozróżnia gatunki publicystyczne: wywiad,
- potrafi omówić cechy świata przedstawionego, narratora, fabułę.

Kształcenie językowe:

- potrafi omówić tworzenie i budowę słowotwórczą wyrazów,
- bezbłędnie zapisuje kłopotliwe przyrostki i przedrostki w wyrazach złożonych,
- nie popełnia błędów w zapisie wyrazów z *q, ę, om, on, em, en,*
- poprawnie zapisuje przymiotniki złożone,
- poprawnie zapisuje przedrostki i przyrostki o kłopotliwej pisowni,
- potrafi wyjaśnić upodobnienia fonetyczne, akcentowanie sylab,
- zna typy imiesłowów,
- potrafi znaleźć w tekście imiesłowowy równoważnik zdania,

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO
w Szkole Podstawowej im. Tadeusza Kościuszki we Mstowie

- zna zasady pisowni *nie* z imiesłowami,
- zna i regularnie posługuje się zasadami cytowania cudzych tekstów,
- poprawnie stosuje przecinek w wypowiedzeniu złożonym i wielokrotnie złożonym,
- potrafi odróżnić mowę zależną i niezależną, przekształca mowę zależną na niezależną i odwrotnie,
- potrafi zdefiniować i podać przykłady czasowników dokonanych i niedokonanych,
- umie wskazać w tekście i określić rodzaj zdania złożonego.

Tworzenie wypowiedzi:

- tworzy rozprawkę, przemówienie, recenzję całkowicie poprawnie pod względem stylistycznym, językowym, ortograficznym, merytorycznym i logicznym,
- steruje dyskusją, wykorzystując sposoby jej prowadzenia,
- tworzy prezentacje, wykorzystując wypowiedź argumentacyjną.

Samokształcenie:

- samodzielnie prowadzi zajęcia - przygotowanie prezentacji na zadany temat (przedstawienie rezultatów swojej pracy, krytyczna ocena zdobywanych informacji i wyrażanie opinii na podejmowany temat, wskazanie źródeł wykorzystanych informacji),
- systematycznie samodzielnie pogłębia wiedzę poprzez wyszukiwanie dodatkowych tekstów,
- uczeń jest przewodniczącym zespołu projektowego.

OCENĘ DOBRĄ

otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową (spełnia wymagania na ocenę dostateczną) oraz:

Kształcenie literackie i kulturowe:

- odczytuje tekst na poziomie przenośnym,
- określa nadawcę i odbiorcę tekstu,

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO
w Szkole Podstawowej im. Tadeusza Kościuszki we Mstowie

- wyjaśnia motywy postępowania bohaterów, ocenia ich zachowania – potrafi odnieść je do ogólnie przyjętych wzorców,
- potrafi określić funkcje środków artystycznego przekazu – epitet, porównanie, przenośnia, uosobienie, ożywienie, onomatopeja, pytanie retoryczne, zdrobnienie, zgrubienie, apostrofa,
- posługuje się terminami realizm i fantastyka, adaptacja filmowa i adaptacja teatralna,
- posługuje się terminami związanymi z dramatem,
- określa role aktora, scenografa i charakteryzatora,
- próbuje omówić elementy tragizmu i komizmu w dziele literackim,
- uzasadnia własne zdanie za pomocą rzeczowych argumentów,
- opisuje uczucia własne i bohaterów literackich,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia niewiele błędów językowych, ortograficznych i stylistycznych,
- wykonuje zadania dodatkowe.

Kształcenie językowe:

- rozpoznaje zjawisko manipulacji i perswazji językowej,
- odróżnia odmienne i nieodmienne części mowy, prawidłowo używa różnych form rzeczowników, przymiotników i liczebników,
- łączy wyrazy w zdaniu i zdania za pomocą spójnika,
- określa części mowy i ich formy w tekście,
- sporządza wykres zdania pojedynczego, określając części zdania,
- odróżnia orzeczenie czasownikowe od imiennego,
- zna rodzaje podmiotu i wskazuje je w tekście,
- rozróżnia rodzaje zdań,
- zna podstawowe zasady ortograficzne,
- wskazuje sposoby wzbogacania zasobu słownikowego języka.

Tworzenie wypowiedzi:

- redaguje streszczenie, przemówienie, recenzję, opowiadanie inspirowane mitem lub przypowieścią, rozprawkę, zaproszenie, ogłoszenie,

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO
w Szkole Podstawowej im. Tadeusza Kościuszki we Mstowie

- komponuje i redaguje tekst, zna i stosuje różne rodzaje opisów – sztuki, przeżyć, sytuacji,
- chętnie uczestniczy w dyskusji,
- tworzy prezentacje.

Samokształcenie:

- samodzielnie pogłębia wiedzę.

OCENĘ DOSTATECZNĄ

otrzymuje uczeń, który opanował zakres wiadomości przewidzianych podstawą programową (spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą) oraz:

Kształcenie literackie i kulturowe:

- wykazuje się znajomością treści lektur,
- rozpoznaje rodzaje literackie; określa cechy charakterystyczne dla poszczególnych rodzajów i przypisuje czytany utwór do odpowiedniego rodzaju,
- rozróżnia gatunki, w tym: komedia, fraszka, pieśń, tren, ballada, epepeja, tragedia i wymienia ich podstawowe cechy,
- rozpoznaje w tekście literackim: neologizm, inwokację, symbol, alegorię i określa ich funkcje,
- zna pojęcie komizmu oraz określa jego funkcje,
- zna pojęcie ironii, rozpoznaje ją w tekstach,
- określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji,
- wykorzystuje w interpretacji utworów literackich odwołania do wartości uniwersalnych związane z postawami społecznymi, narodowymi, religijnymi, etycznymi,
- wyszukuje w tekście potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu publicystycznego, popularnonaukowego lub naukowego,
- porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie,
- interpretuje dzieła sztuki (obraz, rzeźba),
- dostrzega różnice między literaturą piękną a literaturą naukową, popularnonaukową, publicystyką i określa funkcje tych rodzajów piśmiennictwa,

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO
w Szkole Podstawowej im. Tadeusza Kościuszki we Mstowie

- określa wartości estetyczne poznawanych tekstów kultury,
- znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej (np. w filmach, komiksach, piosenkach) nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych.

Kształcenie językowe:

- rozumie mechanizm upodobnień fonetycznych, rozumie rozbieżności między mową a pismem,
- rozpoznaje wyraz podstawowy i wyraz pochodny; w wyrazie pochodnym wskazuje temat słowotwórczy i formant; określa rodzaj formantu, wskazuje funkcje formantów w nadawaniu znaczenia wyrazom pochodnym, rozpoznaje rodzinę wyrazów, łączy wyrazy pokrewne, wskazuje rdzeń,
- zna zasady tworzenia wyrazów złożonych,
- rozpoznaje imiesłowy, rozumie zasady ich tworzenia i odmiany, poprawnie stosuje imiesłowy równoważnik zdania i rozumie jego funkcje; przekształca go na zdanie złożone i odwrotnie,
- rozróżnia wypowiedzenia wielokrotnie złożone,
- odróżnia mowę zależną i niezależną, przekształca mowę zależną na niezależną i odwrotnie,
- rozumie i stosuje zasady dotyczące wyjątków od reguły polskiego akcentu,
- rozumie, na czym polega grzeczność językowa i stosuje ją w wypowiedziach,
- rozróżnia normę językową wzorcową oraz użytkową i stosuje się do nich,
- wykorzystuje wiedzę o wymianie głosek w wyrazach pokrewnych oraz w tematach fleksyjnych wyrazów odmiennej,
- zna zasady pisowni wyrazów nieodmiennych i pisowni partykuły „nie” z różnymi częściami mowy.

Tworzenie wypowiedzi:

- funkcjonalnie wykorzystuje środki retoryczne oraz rozumie ich oddziaływanie na odbiorcę,
- gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi; redaguje plan kompozycyjny własnej wypowiedzi,
- tworzy wypowiedź, stosując odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO
w Szkole Podstawowej im. Tadeusza Kościuszki we Mstowie

oraz zasady spójności językowej między akapitami; rozumie rolę akapitów jako spójnych całości myślowych w tworzeniu wypowiedzi pisemnych oraz stosuje rytm akapitowy (przeplatanie akapitów dłuższych i krótszych),

- wykorzystuje znajomość zasad tworzenia tezy i hipotezy oraz argumentów przy tworzeniu rozprawki oraz innych tekstów argumentacyjnych,
- odróżnia przykład od argumentu,
- przeprowadza wnioskowanie jako element wywołu argumentacyjnego,
- zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie,
- tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: streszczenie, przemówienie, recenzję, opowiadanie inspirowane mitem lub przypowieścią, rozprawkę, zaproszenie, ogłoszenie,
- wykonuje przekształcenia na tekście cudzym, w tym skraca, streszcza, rozbudowuje i parafrazuje,
- dokonuje interpretacji głosowej czytanych i wygłaszanych tekstów.

Samokształcenie:

- rzetelnie, z poszanowaniem praw autorskich, korzysta z informacji,
- rozwija swoje uzdolnienia i zainteresowania,
- uczestniczy w życiu kulturalnym w swoim regionie,
- rozwija umiejętności samodzielnej prezentacji wyników swojej pracy,
- rozwija nawyki systematycznego uczenia się,
- rozwija umiejętność krytycznego myślenia i formułowania opinii.

OCENĘ DOPUSZCZAJĄCĄ

otrzymuje uczeń, który samodzielnie lub przy pomocy nauczyciela wykonuje zadania o niewielkim stopniu trudności:

Kształcenie literackie i kulturowe:

- wykazuje się ogólną znajomością treści lektur,
- odczytuje tekst na poziomie dosłownym,

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO
w Szkole Podstawowej im. Tadeusza Kościuszki we Mstowie

- rozpoznaje w tekście najważniejsze informacje,
- odróżnia rodzaje literackie,
- rozpoznaje cechy gatunkowe noweli, powieści, opowiadania, komedii, tragedii, trenu,
- podejmuje próby uczestniczenia w dyskusji,
- podejmuje próby charakterystyki postaci, pisze prostą notatkę, streszczenie, przemówienie, recenzję, opowiadanie inspirowane mitem lub przypowieścią, rozprawkę, zaproszenie, ogłoszenie i stara się, by zapis wypowiedzi był estetyczny,
- dostrzega różnicę między literaturą piękną a literaturą naukową.

Kształcenie językowe:

- rozpoznaje wyraz pochodny i podstawowy,
- dostrzega zróżnicowanie słownictwa,
- rozumie znaczenie homonimów,
- rozróżnia zdanie pojedyncze, złożone i równoważnik zdania,
- zna podstawowe zasady ortograficzne,
- poprawnie przytacza cudze wypowiedzi.

Tworzenie wypowiedzi:

- korzystając ze wskazówek nauczyciela tworzy, rozprawkę, przemówienie,
- streszcza tekst,
- formułuje pytania do tekstu,
- czyta głośno i mówi z pamięci fragmenty tekstu,
- z pomocą nauczyciela tworzy wypowiedź odpowiednią dla danej formy gatunkowej,
- podejmuje próby argumentacji przy tworzeniu tekstów argumentacyjnych,
- wyraża własne zdanie.

Samokształcenie:

- korzysta z informacji,
- uczestniczy w projektach edukacyjnych,
- pracuje nad systematycznym uczeniem się,
- w miarę swoich możliwości i zainteresowań uczestniczy w życiu kulturalnym w swojej

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO
w Szkole Podstawowej im. Tadeusza Kościuszki we Mstowie

miejsowości.

OCENĘ NIEDOSTATECZNĄ

otrzymuje uczeń, który nie opanował zakresu wiadomości przewidzianych podstawą programową dla danego etapu edukacyjnego.

- nie potrafi, nawet przy pomocy nauczyciela, zredagować poznanych form wypowiedzi,
- nie opanował elementarnych wiadomości z zakresu kształcenia literackiego i kulturowego oraz nauki o języku przewidzianych podstawą programową w klasie VII,
- wypowiedzi nie są poprawne pod względem językowym i rzeczowym,
- w wypowiedziach pisemnych nie przestrzega reguł ortograficznych i interpunkcyjnych,
- nawet przy pomocy nauczyciela nie jest w stanie rozwiązać zagadnienia o elementarnym stopniu trudności,
- nie podejmuje starań w celu uzyskania oceny pozytywnej.